

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

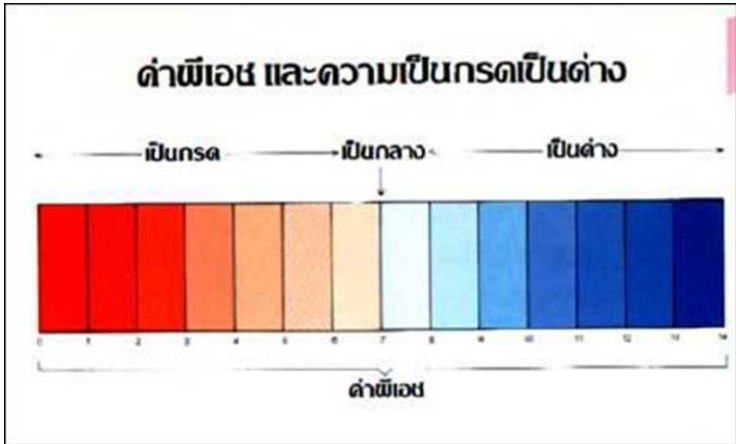
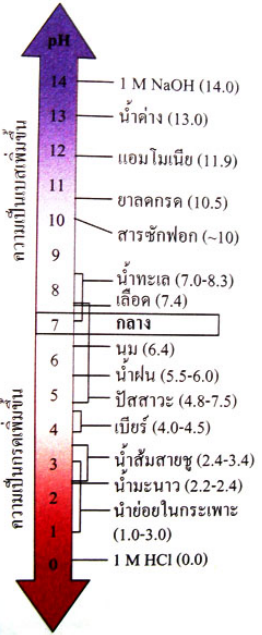
๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลายไชย อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐ โทร.๐๓๕ - ๔๘๑๑๒๖ - ๗

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม ๒๕๕๙

การปรับสภาพน้ำก่อนฉีดพ่นสารเคมีหรือสารชีวภัณฑ์

ขณะนี้เริ่มเข้าสู่ฤดูแล้ง ปัญหาน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรมีความกระด้างหรือมีความเป็นเบสสูงน้ำกระด้าง คือน้ำที่มีหินปูนละลายปนเปื้อนอยู่ในน้ำ ทำให้น้ำมีคุณสมบัติเป็นด่าง (มีค่า ph มากกว่า ๗) ซึ่งอาจพบได้ในบางพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีลักษณะของหินปูนเจือปนอยู่ในดิน แล้วน้ำที่อยู่ในดินก็ไปละลายเอาหินปูนนั้นมาปนเปื้อนอยู่ในน้ำ ทำให้น้ำเปลี่ยนสภาพเป็นด่าง

ปัญหาที่สำคัญคือการใช้น้ำที่มีความเป็นด่างสูงในการผสมสารเคมีหรือสารชีวภัณฑ์ฉีดพ่นเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช ไม่ว่าจะเป็นวัชพืช หรือโรคและแมลงศัตรูพืช พบว่าหลังฉีดพ่นสารเคมีแล้วไม่ได้ผลทำให้ต้องเพิ่มปริมาณสารเคมีที่มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดปัจจัยหนึ่งทำให้การฉีดพ่นสารเคมีไม่ได้ผลคือน้ำที่มีความเป็นด่างสูง

ดังนั้น ในพื้นที่ที่มีน้ำเป็นน้ำกระด้าง ก่อนนำน้ำมาใช้ ไม่ว่าจะด้วยจุดประสงค์เพื่อนำน้ำไปใช้ประโยชน์
อย่างใดก็ตาม ในน้ำที่มีสภาพความเป็นด่างไม่มากนักเราสามารถปรับปรุงน้ำให้ดีขึ้นได้ วิธีการแก้ไขน้ำกระด้างเพื่อ
นำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งวิธีการเบื้องต้นที่เราสามารถทำได้ด้วยตนเองมีวิธีดังนี้

การปรับสภาพน้ำก่อนฉีดพ่นสารเคมี/สารชีวภัณฑ์

- การแก้ปัญหาน้ำที่มีความเป็นด่างภูมิปัญญาชาวบ้านให้แก้ด้วยกรดเพื่อจะให้น้ำมีสภาพความเป็น
กลาง

- กรดธรรมชาติ ได้แก่ น้ำมะนาว น้ำส้มป่อย
- กรดสังเคราะห์ ได้แก่ น้ำส้มสายชู

การปรับสภาพน้ำ

- น้ำ ๒๐ ลิตร ใส่ น้ำส้มสายชู ๒๕ ซีซี
- น้ำ ๒๐๐ ลิตร ใส่ น้ำส้มสายชู ๒๕๐ ซีซี (หรือประมาณ ๑ ขวด เอ็ม ๑๕๐/กระติ่งแดง)

หมายเหตุ: ปรับสภาพน้ำก่อนผสมสารเคมี

แหล่งที่มาของข้อมูล: วารสารวิชาการเกษตร ปีที่ ๑๒/๒๕๔๘

เพลี้ยไฟมะม่วง

แมลงชนิดนี้ระบาดเมื่ออากาศร้อนและแห้งแล้ง ถ้ามีการระบาดรุนแรง เพลี้ยไฟจะทำลายมะม่วงระยะผลอ่อน ช่อดอก และผลอ่อน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน อยู่ในช่วงมะม่วงเริ่มแทงดอกใน ระยะเดียวโก้ และปริมาณประชากรจะลดลงในระยะดอกตูม และเพิ่มขึ้นเมื่อดอกใกล้บาน จนถึงดอกบานเต็มที่ จากนั้นจะเริ่มลดลงเมื่อเริ่มติดผลและจะพบน้อยมากเมื่อผลผลิตใกล้เก็บ เพลี้ยไฟที่ทำลายช่อดอกมะม่วงเป็นชนิดเดียวกับเพลี้ยไฟพริก มี ชื่อวิทยาศาสตร์ *Scirtothrips dosalis* Hood

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติ

เป็นแมลงขนาดเล็ก ลำตัวแคบยาว มีความยาวประมาณ ๑-๒ มิลลิเมตร ตัวเต็มวัยมีสีน้ำตาลปนเหลือง ขอบปีกมีขนเป็นแผง เพลี้ยไฟมักอยู่รวมกันเป็นกลุ่มชอบหากินบริเวณฐานดอก และช่อดอกอ่อน ขณะที่หากินไม่ชอบเคลื่อนย้ายตัว และเมื่อมีการกระทบกระเทือนจะเคลื่อนไหวรวดเร็ว มีการขยายพันธุ์ทั้งแบบ บผสมพันธุ์และไม่ต้องการผสมพันธุ์ ตัวเมียมีอายุประมาณ ๑๕ วัน และได้รับการผสม จะออกไข่ได้ประมาณ ๔๐ ฟอง ตัวเมียที่ไม่ผสมพันธุ์ออกไข่ได้ประมาณ ๓๐ ฟอง วงจรชีวิตจากไข่ถึงตัวเต็มวัยประมาณ ๑๕ วัน ระยะไข่ ๔ - ๗ วัน ตัวอ่อนวัยที่ ๑ ๒ วัน วัยที่ ๒ ๔ วัน เป็นวัยที่ ๓ ฟักตัว ๓ วัน จึงเป็นตัวเต็มวัยสมบูรณ์

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อน และตัวเต็มวัย ใช้ปากเจาะและดูดน้ำเลี้ยงจากเซลล์พืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ตุ่มตาใบ ตุ่มตา ดอก ช่อดอกมะม่วงโดยเฉพาะฐานรองดอก และช่อดอกอ่อน ทำให้เซลล์บริเวณนั้นถูกทำลาย สังเกตพบผลอ่อนที่ถูกทำลายจะร่วง กรณีที่ระบาดไม่รุนแรง จะปรากฏแผลชัดเจน เป็นวงที่ช่อดอกมะม่วง

ใบ การทำลายที่ใบ เพลี้ยไฟจะทำให้ใบที่แตกใหม่แคระแกรน ขอบใบ และปลายใบไหม้ ใบอาจร่วงตั้งแต่น้อย

ยอด ถ้าเป็นการทำลายที่รุนแรง ทำให้ยอดแห้งไม่แทงช่อดอกหรือช่อดอกออกมาได้

ช่อดอก การทำลายในระยะติดดอก จะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วง ไม่ติดผลหรือทำให้ติดผลน้อย

ผล ที่ขั้วผลอ่อนจะเห็นเป็นวงสีเทาเกือบดำ หรือผลบิดเบี้ยว ถ้าการทำลายรุนแรงผลมะม่วงจะเป็นสีดำเกือบทั้งหมด ระยะเดียวโก้ และปริมาณประชากรจะลดลงในระยะดอกตูม และเพิ่มขึ้นเมื่อดอกใกล้บาน จนถึงดอกบานเต็มที่ จากนั้นจะเริ่มลดลง เมื่อเริ่มติดผลและจะพบน้อยมากเมื่อผลผลิตใกล้เก็บ

การป้องกันกำจัด ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำดังนี้

๑. ต้องติดตามสถานการณ์การระบาดของแมลงที่กัดส่วนที่เปลือยไพร่บาตไปเผาทำลาย เพราะเปลือยไฟมักจะอยู่กันเป็นกลุ่ม บริเวณส่วนยอดอ่อนของพืช

๒. ควรติดตั้งกับดักกาวเหนียวสีเหลืองไว้ในสวนเป็นระยะ เพื่อดักตัวเต็มวัย ซึ่งจะช่วยลดปริมาณเปลือยไฟลงได้

๓. ใช้เชื้อราบิวเวอร์เรีย ฉีดพ่นใน อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อน้ำ ๔๐ ลิตร ต่อเนื่องทุก ๗ วันอย่างน้อย ๒-๓ ครั้ง ในช่วงเย็น

๔ ใช้สารเคมีตามคำแนะนำ ได้แก่ ฟิโปรนิล ๕ % SC ๒๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร อิมิดาโคลพริด ๗๐% WG อัตรา ๒ กรัม /น้ำ ๒๐ ลิตร (จดหมายข่าวผลิใบ ISSN ๑๕๑๓-๐๐๑๐)

หนอนกออ้อย

ช่วงนี้เป็นช่วงที่เกษตรกรกำลังตัดอ้อยบางพื้นที่กำลังแตกหน่อ และบางพื้นที่ที่มีการปลูกอ้อยใหม่ ประกอบกับสภาพอากาศแห้งแล้ง ดังนั้นสิ่งที่ควรเฝ้าระวังในขณะนี้คือ หนอนกออ้อย และตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อลักษณะสีขาวหรือขาวปนเทา ชนิดของหนอนกออ้อย (sugarcane borer) ที่พบระบาดในประเทศไทยมี ๕ ชนิด คือ

๑. หนอนกอลายจุดเล็ก (*Chilo infuscatellus*)
๒. หนอนกอสีชมพู (*Sesamia inferens*)
๓. หนอนกอสีขาว (*Scripophaga excerptalis*)
๔. หนอนกอแถบลาย (*Chilo sacchariphagus*)
๕. หนอนกอลายจุดใหญ่ (*Chilo tumidicostalis*)

ระยะอ้อยแตกกอ (อ้อยอายุ ๑ - ๔ เดือน)

จะพบหนอนกอลายจุดเล็ก หนอนกอสีขาว และหนอนกอสีชมพู ระบาดทำลายทั้งในอ้อยปลูกและอ้อยต่อเป็นจำนวนมาก ถ้าสำรวจพบอ้อย แสดงอาการยอดเหี่ยวเนื่องจากการทำลาย จำนวน ๑ - ๒ ยอดต่อไร่ หรือพบกลุ่มไข่ ๑ - ๒ กลุ่มต่อไร่

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี แนะนำให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ตัดหน่ออ้อยที่แสดงอาการยอดเหี่ยวให้ถึงโคนต้น แล้วรวบรวมเผาทำลาย
๒. ปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา จำนวน ๑๐ แผ่น (๒๐,๐๐๐ ตัว/แผ่น) ต่อไร่ ต่อสัปดาห์ ติดต่อกัน ๓-๕ ครั้ง ๑ เดือน
๓. ปลอ่ยแมลงหางหนีบ อัตรา ๒๐๐ ตัว/ไร่ ต่อสัปดาห์ ติดต่อกัน ๓ - ๕ ครั้ง

ในกรณีเกิดการระบาดของรุนแรง จำเป็นต้องใช้สารเคมี ต้องคำนึงถึงความถูกต้องและปลอดภัย โดยใช้สารเคมี ตามคำแนะนำดังนี้

๑. หนอนกออ้อยลายจุดเล็ก หนอนกอสีขาว และหนอนกอสีชมพู ใช้สารฆ่าแมลง ดังนี้

- เดลทาเมทริน ๓%EC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เมื่ออ้อยอายุ ๑ เดือน หรือเมื่ออ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยว ๑๐ % ฟ่น ๒ – ๓ ครั้ง ห่างกัน ๑๔ วัน ในช่วงเดือนมีนาคม – มิถุนายน ใช้กรณีเกิดภาวะแห้งแล้งความชื้นในดินไม่พอหรือมีหน่ออ้อยแตกใหม่หลังเก็บเกี่ยว (ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายเขต ๔)

- คาร์โบฟูราน ๓%G อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ (สารฆ่าแมลงชนิดมีพิษร้ายแรงหรือร้ายแรงยิ่ง) โรยสารฆ่าแมลงบนท่อนพันธุ์อ้อยก่อนกลบดินหรือตอนแต่งตอ สำหรับอ้อยต่อให้โรยข้างกออ้อยทั้งสองด้าน และใส่ซ้ำในอัตราเดิมหลังปลูกหรือแต่งตอแล้ว ๔๕ วัน (ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายเขต ๔)

เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี โทร ๐๓๕-๔๘๑๑๒๖-๗ ในวัน เวลาราชการทุกวัน

ที่ปรึกษา สมคิด เฉลิมเกียรติตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี
กองบรรณาธิการ วันชัย ไพรศรีจันทร์; วีระพงษ์ ฉ่ำมาก; จิรนนท์ ไทยสุชาติ: วีรธรรม ชูใจ; มาลินี หนุงาม
บรรณาธิการ นภัสวรรณ กระจำกุล;

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลาไชย อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐

โทร : ๐๓๕ ๔๘๑๑๒๗ โทรสาร : ๐๓๕ ๔๘๑๑๒๖

E Mail : pmc02@doae.go.th Website : www.pmc02.doae.go.th

